

## Tieteen Keijukaismaa

Suom. Selma Jokela-McCone.

(Jatkoo)

Neljäs luku.

### Vesipisara matkoillaan.

Kun kastatte sormenne vesias-  
tiassa ja nostatte sen sieltä, nos-  
tatte te samalla vesipisaran sor-  
menne päässä ylös. Sanokaapas,  
tiedätteko missä tämä vesipisara  
on kulkenut? Minkälaisen muu-  
tosten läpi se on käynyt ja mitä  
töitä se on tehnyt kaikkina niinä  
pitkinä aikoina kuin vesi on le-  
vännyt maapallollamme? Se on  
vesipisara silloin kun se riippuu  
sormenne päässä, mutta se ei ol-  
lut pisara ennenkuin te nostitte  
sen ylös astiasta — sitä ennen se  
oli osa siitä vesimäärästä, joka  
oli astiassa ja tulee jälleen osaksi  
siitä jos annatte sen pudota ta-  
kaisin sinne. Ja taas jos panet-  
te vesiasian uuniin päälle ja an-  
natte sen kiehua kuiviin, niin  
missä silloin on tämä vesipisara?  
minne se on mennyt? Minkä-  
laisten muutosten läpi se käy. en-  
nenkuin sen näette taas sadepil-  
vessä, joessa, tai kiiluvassa kas-  
teessa?

Näihin kysymyksiin koettamme  
nyt löytää vastauksen; ja ensiksi  
meidän täytyy ymmärtää miten  
vesi matkustaa, miten se kulkee  
paikasta toiseen ja siksi meidän  
täytyy palauttaa muistimme se  
mitä olemme jo oppineet aurin-  
gonsäteistä ja ilmapiiristämme.  
Mielikuvituksissamme täytyy ol-  
la selvästi kuvattuna se miten  
nuo lukemattomat valoallot alit-  
tuiseen kiitävät läpi avaruuden,  
ja erittäinkin ne suuremmat ja  
hitaammat aallot, ne pimeät  
lämpöaallot sillä, kuten muistat-  
te, nämä ne ovat, jotka pakotta-  
vat ilma-atoomit hajaantumaan  
ja tekevät ilman kevyeksi, ja nä-  
mä aallot ne ovat jotka ovat toi-  
meliaammat myöskin lähettä-  
mään vesipisaroita matkoilleen.  
Mutta eivät yksinään ne. Au-  
ringon aallot voisivat tehdä vaika-  
kuinkaan paljon vesipisaroita ja  
kohottaa niitä ilmaan näkymät-  
ömäksi usvaksi, mutta ne eivät  
voisi sitä kullekkaan yli maan, jos  
eivät tuulet, nuo ilmavirrat, ku-  
llettaisi tätä usvaa ja sirottaisi eri  
osiin yli maan.

Koettakaamme ymmärtää miten  
nuo kaksi näkymätöntä työn-  
tekijää, auringon lämpöaallot ja  
ilma menettelevät vesipisaran  
kanssa. Katselkaamme vesipan-  
nua tulella. Muistamme miten  
ilma-atoomit vaikuttavat tuleen  
syntyttäen kuumuutta ja valoa.  
Valoaallot eivät pääse läpi vesi-  
pannun pohjan, mutta lämpöaal-  
lot pääsevät, ja kun ne tunkeutu-  
vat veteen saavat ne sen äkki-  
liikkeeseen. Pikaisesti ja yhä no-  
peammin alkavat vesipisarat pan-  
nun pohjalla liikkua edes takaisin  
ja siten pudistuvat irti toisistaan:  
ja kun ne kevenevät kuumetessa  
kohoavat ne ylös läpi kylmemmän  
veden, päästään kerroksen kylmempää vettä poh-  
jalle vuorostaan kuumentumaan.  
Veden liikehtiminen käy yhä e-  
nemmän ja enemmän kiivaaksi,  
kunnes vihdoin ne osat mistä vesi  
on kokoonpanttu lentävät ha-  
jalleen ja karkaavat pois näky-  
mättömänä usvana. Jos vesi-  
pannu olisi läpinäkyvä, ette voi-  
si nähdä höyryä veden päällä, sil-  
lä se on kaikki näkymättömänä  
kaasuna. Mutta kun höyry tulee  
pannun nokasta näette te sil-  
loin höyry-pilven. Miksi tämä  
muutos? Siksi että kylmä ilma  
jäähdyttää kaasun ja sen osat  
yhtyvät taas muodostaen pienen  
pieniä vesipisaroita, joita joskus

# Lasten Osasto

## Orpo

Kirj. M. Lindroos.

Oli isäni puna-sotilas,  
urhea, reipas, sanottiin.  
Mun kotini poroksi poltettiin  
ja äitini vangittiin.

Kun luodit lensi, tykit jyskyi,  
veri hurmeena kostutti maan,  
mun isäni ruumiina kannettiin —  
jäin orpo nyt yksin mä vaan.

Olen mieronkulkija köyhä,  
mailman hylkimä vaan.  
Mun olla täytyy nöyrä —  
armosta elää saan.

Mä nöyrryn, kärsin, tuskat kes-  
tän,  
kestän lyönnit, herjaukset. —  
Minkätähden? — Leivän tähden!  
— Vaan en kestä enään kauan!

Kunhan kuluu hetki vielä —  
nöyrykö viel' sittenkin?  
— En! Mä kumarra heitä — en!  
Käyn taistoon edestä oikeuden.

Suottako isäni henkens' antoi?  
Äitini vankila tappoi?  
Suottako poikansa orvoksi jäi  
ja mieron polkua talloi?

Senkö kaiken mä anteeks' antai-  
sin?  
Isän neuvotko unhottaisin?  
— En! — Kosto kulkee mun  
suonissain,  
kosta sydämeni lyö.

Punalippu viel' kerran kohoo  
päälle sankarihautojen!  
Sen nostavat sorretut orvot,  
me lapset proletarien.

## MAYNARD, MASS.

Terveisiä Maynardin ihanne-  
liittolaisilta kaikille pikku tove-  
reille!

Me olemme täällä nukkuneet  
ja lomaa pitäneet melkein koko  
kesän. Tai ei me silti aivan ole  
nukkuneet. Erään äsunnuntai-  
na Ihanneliittolaiset olivat huvit-  
matkalla Walden-järvellä missä  
pidettiin hauskaa koko päivän.

Meillä on ollut kesän aikana  
vain kerran kuukaudessa Ihanne-  
liiton kokouksia vaan nyt, niin  
pian kuin opettajat ja valvoja-  
toimikunta on järjestänyt meidän  
toimintakauden, ruvee taas  
pitämään kokouksia joka viik-  
ko ja käymään koulussa.

Yleiset kansakoulut alkoivat  
toimintansa täällä syyskuun toi-  
nen päivä ja useat meistä siis o-  
lemme lopettaneet kesälomam-  
me.

Toivotaan nyt kaikki, että kun  
Ihanneliitto alkaa tämän talven  
toimintakauden, niin kaikki I-  
hanneliittolaiset käyvät innolla  
Ihanneliiton kokouksissa ja kou-  
lussa.

Aili Lindfors.

## WORCESTER, MASS.

Toverittaren nuoret lukijat!

Tervehdys Worcesterin ihanne-  
liittolaisilta! Tosiaan liiton  
toiminta on kesän aikana ollut  
vähän hajanaista, vaan luulta-  
vaa on, että se näin syksyn tul-  
len alkaa jo virkistymään. Työ-  
kokoukset ovat olleet mukiin

kutsutaan vesitomuksi. Jos pi-  
dätte laulusta höyryä päällä,  
niin saatte näitä vesipisaroita  
kiinni, vaikkakin ne melkein heti  
juoksevat yhteen.

## Äiti

Äiti-nimen ihanimman  
itsellesä omistat.  
Tuskat, huolet kuin myös  
ilot, parhaiten sä käsität.

Ällös laps' sä unhoon peitä  
äidin armaan muistoa.  
Tiedä Äiti-nimi tuo,  
sulle ilon, onnen luo.

meneviä vaan ohjelmakokouksis-  
ta ei ole tahtonut tulla mitään.  
Toisinaan ei ole ollut kuin yksi  
ohjelmanumero kun ei ohjelman-  
suorittajat ole sattuneet syystä  
tai toisesta olemaan saapuvilla.  
Silloin on lopetettu kokous tai  
pidetty pieni työkokous lopuksi.  
Tavallisesti on kokous lopetettu  
laulamalla "Kansainvälinen". Toi-  
sia lauluja ei ikä kaikki ole osan-  
neet kun täytyy aina laulaa sa-  
ma. Viime kerralla koettivat  
Ihanneliiton marssia, vaan ikävä  
kyllä, se jäi kesken. Ensimmäinen  
kokous on ohjelmakokous ja sil-  
loin toivotaan että kaikki tulevat,  
sillä tällä kertaa tulevat ohjel-  
man suorittajat varmasti, siitä  
saa olla varma. Muun muassa  
siellä taas luetaan "Koitto" jol-  
la on uudet ja pitäisi olla erit-  
tään hyvät, toimittajat.

Piakkoin tullaan toimeenpane-  
maan suuret ilmat arvokkaal-  
la ohjelmalla. Myöskin siellä  
näytellään uusi, erään ihanneliit-  
tolaisen kirjottama kaksiosainen  
kappale. Näytelmän nimi mah-  
tane olla salaisuus, sillä sitä ei  
ole suvaittu minulle sanoa. Luul-  
en kuitenkin että se on hyvä,  
sillä se kuvaa Suomen nykyisiä  
oloja. Tyttöjen voimisteluseura  
esiintyy taas reippailla liikkeillä.  
Yleisö näyttääkin kovin pitävän  
tyttöjen esityksistä.

Vaan ainoastaan näyttelemisel-  
lä ja voimistelulla ei Ihanneliitto  
kuitenkaan pääse edistymään jos  
eivät jäsenet ota osaa seuran si-  
säiseen toimintaan. On toisia  
jotka eivät koskaan ota mihin-  
kään vakavampaan osaa vaan an-  
tavat aina yksien samojen olla  
vaikeimmassa tehtävissä. Toi-  
vottavaa kuitenkin on että tämä  
epäkohta korjaantuu. Vakituista  
opettajaa ei nykyään ole vaan  
ehkä piakkoin saadaan samalla  
kun kohta alkavan sunnuntai-  
koulun ohjelmaksi.

Lopetan nyt tähän ja kirjotan  
seuraavalla kerralla niistä ilt-  
mistämme, jos nimittäin tämä  
julaistaan.

Toveruudella,

L. X. M.

Kiitos kirjeestä! Kirjottakaa  
hyvin usein. Toim.

## Pieni työnhakija

Tapasin hänet puiston penkillä  
Hän kysyi minulta kirjakauppaa.  
Neuvoin sen hänelle ja samalla  
kysyin, että eikö hän sitä tiedä.  
Luulin näet että on kaupunki-  
lainen. En osannut yhtään aavis-  
taa hänen olevan kaukaa tullut  
tänne.

"Mistä sinä sitten olet, kun  
et tiedä kaupungin kirjakaup-  
paa?" kysyin häneltä ja tarkas-  
telin hänen ruskeita lapsen kas-  
vojaan. Hänellä oli rikkiäinen  
takkii ja karhea paita päällään.  
Paljaat jalat olivat veriset ja li-  
asta harmaat. Mitä sinä kirjakaup-  
pasta ostat?

Hän katsahti avomielisesti mi-

nuun ja vastasi kevyesti: "Ostai-  
sin kirjakuoren ja paperia."

"Mitä sinä niillä teet?"

"Kirjotan kotiin."

"Missä sinun kotisi sitten on?"

"Ruovedellä. Olen tullut Här-  
mään asti junalla ja sieltä sitten  
kävelemällä."

"Mitä varten sinä sitten tänne  
olet tullut?"

"Veljeni on täällä ja hän kir-  
jotti minulle. Hän oli satama-  
töissä Alholmassa. Läksin töitä  
varten tänne. Luulin tapaavani  
hänet täällä, mutta en olekaan  
tavannut häntä. Täällä on lakko  
ja luultavasti on hän matkusta-  
nut pois."

Katselin tarkasti häntä. Hän  
näytti hyvin pieneltä, ihan lap-  
selta.

"Vai töitä varten olet tullut.  
Sinähän olet vielä lapsi. Ethän  
sinä jaksa tehdä mitään työtä.  
Kuinka vanha sinä olet?"

Hän vastasi hiukan pöyhkeile-  
västi: "Olenhan minä jo 15 vuo-  
den vanha. Kyllä minä töitä jo  
teen."

"Onkos vanhempasi vielä elos-  
sa?"

"On. Isäni on tuomittu elin-  
kautiseen kuritushuonevankeu-  
teen. Hän kuului punakaartiin  
ja toimi muonitustoimikunnassa.  
Joutui vangiksi Tampereella ja  
tuomittiin kuolemaan, mutta sit-  
ten se muutettiin elinkautiseksi  
kuritushuonevankeudeksi. Yksi  
veljistäni oli valkoisessa armei-  
jassa tykkimiehenä. Toiset vel-  
jeni olivat koko sodan ajan koto-  
na."

"No, olisitko päässyt satamaan  
töihin jos olisit ruvennut?"

"Olin. Ihän pyysivät ja lu-  
pasivat 20 mk. päivässä. Raha  
olisikin kovin tarpeen. Sillä mi-  
nulla oli ainoastaan 20 mk. kun  
läksin kotoa ja ne ovat aivan  
lopussa. Kyllä mieleni teki kovin  
rupeamaan töihin, että olisin sa-  
anut matkarahat pois täältä, kun  
ei kerran veljeänkään ole täällä.  
Mutta en sentään ruvennut kun  
siellä kerran on lakko. Ei ollut  
sen vertaa rahaa, että olisin pääs-  
syt yöksi jonnekin sisälle. Täy-  
tyi koko yön kävellä satamassa.  
Ja kun aurinko rupeasi lämmittä-  
mään torkuin nurmelle. Nyt ei  
ole muuta keinoa kuin lähteä jal-  
kasin kävelemään Ruovedelle.  
No, onhan nyt lämmin kävellä.  
Se vaan on ikävä kun ei ole ra-  
haa millä ostaa vähän leipää."

"No, onko sinun mielestäsi  
väärin mennä lakonalaisiin töi-  
hin?" kysyin hetken vaitiolon  
jälkeen.

"Enhän minä häntä oikein tie-  
dä. Mutta luulen että se on väärin.  
Eihän ne ihmiset ilman aikoi-  
jan lakkoja tee. Heidän täytyy  
voittaa ja sitä eivät he voi jos  
toiset menävät silloin työhön."

Näin päätteli lapsukainen ja  
katseli tutkivasti minuun.

Hänen pienet jalkansa olivat  
veriset ja harmaat. Mutta niiden  
täytyi kestää tuleva vaivaloinen  
kävely.

\*\*\*\*\*  
\* SUOSITTELEMME AJURI-  
\* LIIKETTÄMME!  
\* Olemme aina valmiit palve-  
\* lemaan teltä kaikenlaisella  
\* ajuriliikkeen alaan kuuluvalla  
\* työllä.  
\* SEABORG TRANSFER CO.  
\* Puhelin 466 Astoria, Ore.  
\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*  
\* NEW YORKIN SUOM. NAISTEN \*  
\* OSUUSKOTI \*  
\* JA PAIKANVÄLITYS-TOIMISTO \*  
\* 241 Lenox Ave. & 122 St. \*  
\* Telefooni: 813 Morning side \*  
\*\*\*\*\*